

Waardevol Tiel

Werkgroep voor cultuurhistorie
en leefomgeving

UITGAVE APRIL 2025 NO. 4

WAARDEVOL TIEL

voortzetting van
Milieuwerkgroep Tiel

www.waardevoltiel.nl

Voorzitter:
Arnoud Reijnen

Secretaris:
John van Mil
De Kranshof 86
4005 DC Tiel
john@vanmil-tiel.nl
06-53757004

Penningmeester:
vacant

contributies/donaties
ING betaalrekening:
NL17INGB0003386081
t.n.v.

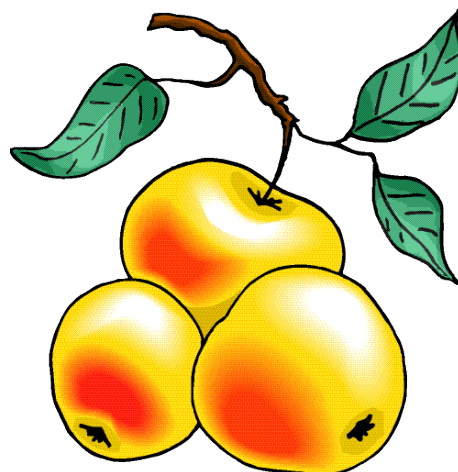
“WAARDEVOL TIEL”
werkgr cultuurhistorie/leefomg.
te Tiel
BIC : INGBNL2A

Info en contact:
waardevoltiel@gmail.com

Redactie: Ton Schiltmans

Cultuurnota

Eens in de zoveel jaar moet het vastgesteld gemeentelijk beleid geactualiseerd worden, want situaties en inzichten veranderen. Dat geldt ook voor de Cultuurnota, waarin het te hanteren

beleid beschreven staat over alles wat maar met cultuur te maken heeft. Deze Cultuurnota nu is dus aan vernieuwing toe en om daar richting aan te geven heeft de gemeente alle verenigingen en organisaties die zich op een of andere manier met cultuur bezighouden uitgenodigd er hun zegje over te doen. Daarvoor was er onlangs een bijeenkomst in Buitensporig. In drie verschillende groepen van gemengde pluimage, waaronder ook een viertal bestuursleden van Waardevol Tiel, werden drie thema's van de cultuurnota ter discussie gesteld. De thema's waren: **Cultuur en Welzijn**, **Cultuur en Erfgoed**, alsmede **Kunst en Cultuur**. Uitgangspunten waren de beleidsdoelstellingen uit de bestaande Cultuurnota. Waren die nog steeds gangbaar voor het huidige tijdsgewricht, of moest er aan gesleuteld worden?

Cultuur en Welzijn

Voor het onderdeel Cultuur en Welzijn was de groep vrijwel eenduidig van mening dat er met de bestaande doelstellingen niets mis was en deze gehandhaafd konden worden. Wel waren er een aantal aandachtspunten. Hoe de jeugd te betrekken bij culturele activiteiten? De ruim aanwezige mensen van culturele instellingen als

muziekkorpsen en bibliotheek, zien de aanwas van jonge leden alsmaar slinken. Wat kan daar de oorzaak van zijn? Verandert de maatschappij? Jawel, de samenleving verandert voortdurend en steeds sneller. Voordat de transistorradio werd uitgevonden werd er overal gezongen en gefloten door de mensen, daarna niet meer. Voordat er televisie was werd er tot in de avonduren op straat gespeeld en bloeide het verenigingsleven, daarna een stuk minder. De saamhorigheid en wederzijdse hulp van families en burens was voor de invoering van de sociale wetten toch wat groter dan daarna. Er is een trend dat de mensen wat meer in zichzelf zijn gekeerd, hoewel met internet de actieradius wel wordt vergroot. Maar de almaar stijgende kosten van het levensonderhoud spelen ook een rol. Soms mist de jeugd uit minder draagkrachtige gezinnen daardoor de kans om aan het verenigingsleven deel te nemen. Toch zijn er wel gemeentelijke fondsen die daartoe een oplossing bieden. Maar een zekere gene lijkt te voorkomen dat daar veel gebruik van wordt gemaakt. Bovendien ontbreekt het ook de verenigingen aan financiële middelen om een breed scala van culturele mogelijkheden aan te bieden voor de opgroeiende jeugd.

Conclusie van de vertegenwoordiger van Waardevol Tiel was dat onze gemeente op allerlei culturele gebieden beschikt over een klein leger aan vrijwilligers. Heel doeltreffend zou kunnen zijn juist deze vrijwilligers te ontzorgen van financiële bijkomstigheden, zodat zij hun werk met een maximaal resultaat kunnen uitvoeren. En, omdat ook de gemeente de komende jaren onder financiële zorgen lijkt te gaan komen, het Tielse bedrijfsleven benaderen voor het vullen van een donatiefonds daarvoor. Overigens maakt Waardevol Tiel uit principe geen gebruik van dergelijke subsidies, tenzij voor een concreet doel ten behoeve van de Tielse gemeenschap, maar dat terzijde.

Kunst en Cultuur

Evenals de voorgaande discussiegroep, was ook de groep Cultuur en Erfgoed hoofdzakelijk gevuld met mensen uit de kunst en cultuurhoek. Uitgangspunt van de discussie was de slogan: “spontaan en laagdrempelig kunst en cultuur ontdekken in de dagelijkse leefomgeving”. Dit thema bevatte vijf delen: onderhoud en beheer van kunst in de openbare ruimte, informatie over kunst en kunstenaars openbaar beschikbaar, ondersteuning van kleinschalige evenementen met subsidie, elk jaar één nieuw kunstwerk in de openbare ruimte, alsmede twee nieuwe evenementen voor een brede doelgroep. Uit deze thema's kwamen veel leuke ideeën voort, die met enige goede wil en creativiteit ook uitvoerbaar lijken. Zo is het Creatief Platform Tiel gevestigd in lege, maar te huur staande winkelruimten in het centrum van Tiel. Dat betekent dat zij regelmatig moeten verkasen. Het platform is daarom op zoek naar een vaste plek in de stad. De sugges-

tie van de vertegenwoordiger van Waardevol Tiel was om daar het leegstaande JEKA gebouw voor te benutten. Voorts vond men dat de stadsbeiaardier zijn muziek meer moest verbinden en combineren met zichtbare muziekkorpsen of andere muziekgezelschappen in de directe omgeving van de St. Maartenskerk. Er werd gewezen op het ontbreken van een duidelijk meldpunt voor graffitivervuiling in de openbare ruimte. En een idee om opdrachten voor kunst bij voorrang aan Tielse kunstenaars verstrekken, leverde nogal wat discussie op van voor en tegenstanders.

Onze Waardevolle Tielenaar stelde dat de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in haar Amersfoortse depot veel kunst heeft opgeslagen, wat zoetjes aan uit zicht raakt. De rijksdienst biedt dit aan openbaar toegankelijke instellingen in bruikleen aan. Het Kunstkabinet Tiel sprong daar direct op in door expositieruimte aan te bieden in de expositieruimte Hyacinthuskapel. Waardevol Tiel heeft daarover nader overlegt met Kunstkabinet Tiel. Zij gaat contact zoeken met de RCE. Het ziet er dus naar uit dat dit een eerste succesje gaat worden terwijl de nota nog niet eens gereed is.

Of het in de Cultuurnota uitsluitend over kunst in de openbare ruimte gaat, vallend onder verantwoordelijkheid van de gemeente, of ook over kunst van particulieren bleef onduidelijk en zou in de nota beter geformuleerd moeten worden.

Cultuur en Erfgoed

De themagroep Cultuur en Erfgoed, waarin onderwerpen zaten die voor Waardevol Tiel gesneden koek zijn en waarin wij tevens door twee man vertegenwoordigd waren, leverde heel wat op voor aanpassing van de Cultuurnota waar het ging om historische onderwerpen, maar ook van geheel nieuwe onderwerpen. Zo werd er gepleit voor het regelmatig organiseren van feestdagen met grote betrokkenheid van de bevolking, ter viering van een zoveel jarig bestaan of iets van die strekking. Maar ook het opnemen in de cultuurnota van het maken van stadstapijten in de stadsfabriek, de vlindertuin en Zinder. Voorts moet Tiel zich profileren als regionaal centrum van het Rivierengebied met het museum en het blijven benutten van het fruitimago, zoals met het fruitcorso. Maar ook met het imago als stad van strijd door de eeuwen heen, met vernietiging en wederopbouw. Dus ook als de kenmerkende wederopbouwstad van Nederland, met daartoe de nieuwbouw in de binnenstad zoveel mogelijk uit te voeren volgens wederopbouwarchitectuur. Tevens mag Tiel zich meer gaan beroepen en beroemen als oudste handelsstad van Nederland, al ver voorafgaand aan het Hanzeverleden. En om die lange geschiedenis in beeld te brengen dient er een nieuwe canon van Tiel te komen, alsmede een historische haven met de Neeltje Jantje en de Hendrikus, een Hanzekraan op de Oliemolenwal, in combinatie met de restauratie

van de werfkelder en het herstel van oude panden. Bovendien moet het gegeven van de grafheuvel en zonnekalender zo mogelijk fysiek onder de aandacht gebracht en gehouden worden. Kortom, er moet beter, aan zowel bezoekers als inwoners, duidelijk worden gemaakt dat Tiel een bijzondere stad is. Dat kan gedaan worden door het instellen van een speciaal loket voor op dit moment nog losse promotieactiviteiten; de geschiedenis te laten vertellen door jongeren; het vergroten van de burgerparticipatie bij erfgoed; door meer gebruik te maken van de RAR en het veel specifiek maken van de thema's in de erfgoednotitie. De vraag moet gesteld worden wat de verschillende doelgroepen zijn die bereikt moeten worden.

Deelnemers van Waardevol Tiel aan de besprekingen waren Bert, John, Peter en Ton. Het verslag is samengesteld uit hun afzonderlijke informatie.

muurschildering Agnietenhof

Heeft u de ontwerpen voor de beschildering van de Agnietenhof gezien?

Mooi, nietwaar? Allemaal prachtige, veelkleurige plaatjes, die vast ook heel mooi als schildering op de muur tot hun recht zullen komen. Maar er blijkt ook uit dat de meeste deelnemers het hoogtepunt van de Tielse geschiedenis niet kennen of niet goed tot uitdrukking weten te brengen. De schildering met de naam Doolhof komt er misschien nog het dichtste bij. Daarop staat een vikingschip, dat in de gouden eeuw van Tiel als zeewaardig handelsschip in gebruik was. Maar vervolgens lijkt de ontwerper niet goed vervolg aan de verdere historie te geven. Want wat moeten die koe en dat hert daar nu? Het is toch de opdracht om de Tielse historie te verbeelden? Moet er nu vastgesteld worden dat zulks onvoldoende wordt gepakt?

Misschien moet er hier en daar aan al die kleurrijke ontwerpen nog wat gewerkt worden, te beginnen met de zonnekalender, gevolgd door de handelsstad uit de vroege middeleeuwen en pas daarna de Hanzestad, de tinstad de fruitstad en Flipje.

Er is overigens plaats voor meer dan één schildering op de toneeltoren. Waarom dat niet te benutten?

Komende vergadering donderdag 17 april

Aanvang 19.30 uur

Plaats: Kerkstraat 32

Vergaderingen 2025

donderdag 15 mei